

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 15ης Σεπτεμβρίου 2017*

«Υπαλληλική υπόθεση – Υπάλληλοι – Ελευθερία εκφράσεως – Καθήκον πίστεως – Σοβαρή διακύβευση των νομίμων συμφερόντων της Ένωσης – Μη παροχή αδείας για τη δημοσίευση άρθρου – Υπόδειξη για τροποποίηση του κειμένου – Άρθρο 17α του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως – Αντικείμενο της προσφυγής – Απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως»

Στην υπόθεση T-585/16,

Carina Skareby, υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), κάτοικος Leuven (Βέλγιο), εκπροσωπούμενη από τους S. Rodrigues και C. Bernard-Glanz, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), εκπροσωπούμενης από τον S. Marquardt, επικουρούμενο από τους M. Troncoso Ferrer, F.-M. Hislaire και S. Moya Izquierdo, δικηγόρους,

καθής,

με αντικείμενο προσφυγή βάσει του άρθρου 270 ΣΛΕΕ περί ακυρώσεως, αφενός, της αποφάσεως της ΕΥΕΔ της 5ης Ιουνίου 2015 με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα της δημοσιεύσεως ενός άρθρου και ζητήθηκε η τροποποίηση δύο παραγράφων του προταθέντος κειμένου και, αφετέρου, «στον βαθμό που τούτο παρίσταται αναγκαίο», της αποφάσεως της ΕΥΕΔ της 18ης Δεκεμβρίου 2015 με την οποία απορρίφθηκε η ασκηθείσα κατά της αρχικής αποφάσεως διοικητική ένσταση,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Prek, πρόεδρο, F. Schalin και M. J. Costeira (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: P. Cullen, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Μαΐου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Η προσφεύγουσα, Carina Skareby, είναι υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ).
- 2 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 19ης Μαΐου 2015 η προσφεύγουσα ενημέρωσε μέσω των νομικών της συμβούλων την ΕΥΕΔ, βάσει του άρθρου 17α του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ), σχετικά με την πρόθεσή της να δημοσιεύσει, στο περιοδικό *Politico*, άρθρο με τον τίτλο «Ανοικτή επιστολή στον πολίτη Herman», το οποίο συνίστατο σε μια ανοικτή επιστολή στον πρώην πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy, με σκοπό να επιστήσει την προσοχή στο πρόβλημα της παρενοχλήσεως εντός των ευρωπαϊκών οργάνων (στο εξής: επίμαχο κείμενο).
- 3 Με έγγραφο της 5ης Ιουνίου 2015 ο ασκών καθήκοντα προϊστάμενου του τμήματος «Δικαιώματα και υποχρεώσεις» της διευθύνσεως «Ανθρώπινοι πόροι» της γενικής διευθύνσεως «Διοίκηση και Οικονομικά» της ΕΥΕΔ απάντησε επισημαίνοντας ότι δύο παράγραφοι του άρθρου που είχε υποβληθεί προς έγκριση έρχονταν σε αντίθεση με το «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας» το οποίο όφειλε να τηρεί η προσφεύγουσα ως υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι του οργάνου, καθώς η προσφεύγουσα απέδιδε ευθέως, και χωρίς αποδεικτικά στοιχεία, στην ΕΥΕΔ μια συγκεκριμένη συμπεριφορά που συνιστούσε παράβαση του ΚΥΚ. Εν συνεχεία, ζήτησε από την προσφεύγουσα να αναθεωρήσει το κείμενο, λαμβάνοντας υπόψη τις ενστάσεις αυτές, ειδάλλως δεν θα ήταν δυνατό να δοθεί άδεια για τη δημοσίευση (στο εξής: απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως).
- 4 Οι σχετικές παράγραφοι του επίμαχου κειμένου, εν προκειμένω η πέμπτη και η δέκατη όγδοη παράγραφος (στο εξής, από κοινού: επίμαχες παράγραφοι), ήσαν διατυπωμένες ως εξής:

«Το μοντέλο λειτουργίας της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων φαίνεται να συνίσταται, όπως μπόρεσα να διαπιστώσω ιδίοις όμμασι, στο να πεισθεί οποιοσδήποτε έχει ορισμένες απόψεις σχετικά με τον τρόπο διοίκησης των οργάνων ότι ο ενδιαφερόμενος ή η ενδιαφερόμενη θα ήταν καλύτερο να αλλάξουν δουλειά, να πάρουν πρόωρη σύνταξη ή να αποδεχθούν τη συνταξιοδότησή τους λόγω αναπηρίας. Ασχολήσου με κάτι άλλο. Ξέχνα το. Ίδού ο τρόπος με τον οποίον οι ανώτεροι μπορούν να συνεχίσουν να παρενοχλούν κάποιους υφισταμένους τους και να ευνοούν κάποιους άλλους: ίσως να μην πρόκειται για μια προσχεδιασμένη στρατηγική –πλην όμως έχει συστηματικό χαρακτήρα.

[...]

Η ΕΥΕΔ οφείλει να δώσει το παράδειγμα της εφαρμογής εντός του οργάνου των δικαιωμάτων, της οργανωτικής διαφάνειας και του κράτους δικαίου –ή θα παύσουμε να είμαστε αξιόπιστοι στη διεθνή σκηνή.»

- 5 Με επιστολή της 1ης Ιουλίου 2015 η προσφεύγουσα ζήτησε, μέσω των νομικών της συμβούλων, διευκρινίσεις σχετικά με την απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως, μεταξύ άλλων, προκειμένου να αντιληφθεί με ποιον τρόπο οι επίμαχες παράγραφοι, πέραν της προβαλλόμενης παραβάσεως της υποχρεώσεως πίστεως και εχεμύθειας, μπορούσαν «να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 17α του ΚΥΚ.
- 6 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 24ης Ιουλίου 2015, ο κύριος νομικός σύμβουλος του τμήματος «Δικαιώματα και υποχρεώσεις» απάντησε τα εξής:

«Στην [απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως] δεν εκφράσαμε την άποψη ότι το ζήτημα [μπορούσε] “να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης”.

Εντούτοις, είναι σημαντικό να επαναλάβουμε ότι η ΕΥΕΔ δεν δίδει άδεια για [τη] δημοσίευση [του επίμαχου κειμένου] ως έχει, διότι φρονούμε ότι συνιστά παράβαση της υποχρέωσης πίστεως και εχεμύθειας.

Για τη δημοσίευση απαιτείται άδεια δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 1, του ΚΥΚ [...]

Συστήνουμε με τον πλέον emphaticό τρόπο στην πελάτισσά σας να μην προβεί στη δημοσίευση χωρίς την άδειά μας.»

- 7 Με επιστολή της 4ης Σεπτεμβρίου 2015 η προσφεύγουσα, μέσω των νομικών της συμβούλων, υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της απόφασεως με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα δημοσιεύσεως, συμφώνως προς το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Με την εν λόγω διοικητική ένσταση, υποστήριξε, κατ' ουσίαν, πρώτον, ότι η ΕΥΕΔ παρέβη το άρθρο 17α του ΚΥΚ, δεδομένου ότι δεν είχε αποδείξει ότι η δημοσίευση του επίμαχου κειμένου μπορούσε «να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης» και, δεύτερον, ότι είχε, κατά συνέπεια, προσβάλει το δικαίωμα στην ελευθερία εκφράσεως, το οποίο κατοχυρώνει υπέρ της προσφεύγουσας το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), και το άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 8 Με απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2015 η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ) της ΕΥΕΔ απέρριψε τη διοικητική ένσταση την οποία είχε ασκήσει η προσφεύγουσα (στο εξής: απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως).
- 9 Η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 17α του ΚΥΚ απηχεί την ιδέα της πάγιας ανάγκης για δίκαιη εξισορρόπηση μεταξύ της διασφάλισης της ασκήσεως του δικαιώματος ελευθερίας εκφράσεως των υπαλλήλων της Ένωσης και της προστασίας ενός θεμιτού σκοπού γενικού συμφέροντος, ιδίως της προστασίας των νομίμων συμφερόντων της Ένωσης. Συναφώς, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως διευκρινίζει, κατ' αρχάς, ότι αντικείμενο του επίμαχου κειμένου είναι η δραστηριότητα της Ένωσης, εν συνεχεία, ότι το επίμαχο κείμενο ενδέχεται να συνιστά παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας» και, τέλος, ότι η παράβαση αυτή συνιστά, καθ' εαυτήν, πραγματικό κίνδυνο σοβαρής διακυβέυσεως των συμφερόντων της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 17α του ΚΥΚ. Η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως τονίζει ότι η δημοσίευση του επίμαχου κειμένου θα εξέθετε σε σοβαρό κίνδυνο τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης, στον βαθμό που, αφενός, το επίμαχο κείμενο δεν παραθέτει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών περί παρενοχλήσεως των υπαλλήλων και, αφετέρου, οι επίμαχοι παράγραφοι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αποκλίνουσα γνώμη από αυτήν της ΕΥΕΔ, αλλά δημιουργούν την εντύπωση ότι υφίσταται ένα ανεπίλυτο πρόβλημα γενικευμένης παρενοχλήσεως στα όργανα της Ένωσης, πράγμα το οποίο ο μέσος αναγνώστης θα μπορούσε να θεωρήσει ότι οφείλεται στο γεγονός ότι τα όργανα δεν εφάρμοσαν μια αρκούντως αποτελεσματική πολιτική για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως. Περαιτέρω, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως τονίζει ότι θα ήταν δυνατό να διατυπωθούν και άλλα σχόλια για πολλά χωρία του επίμαχου κειμένου, αλλά ότι η ΕΥΕΔ σχολίασε μόνον τις δύο παραγράφους, πράγμα που αποδεικνύει ότι η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως είναι αναλογική και περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 10 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης στις 15 Μαρτίου 2016 η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή. Η εν λόγω προσφυγή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό F-15/16.

- 11 Το υπόμνημα αντικρούσεως της ΕΥΕΔ κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης στις 10 Ιουνίου 2016.
- 12 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2016/1992 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για τη μεταβίβαση στο Γενικό Δικαστήριο της αρμοδιότητας εκδικάσεως σε πρώτο βαθμό των διαφορών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπαλλήλων της (ΕΕ 2016, L 200, σ. 137), η παρούσα υπόθεση μεταβιβάσθηκε στο Γενικό Δικαστήριο στην κατάσταση στην οποία βρισκόταν στις 31 Αυγούστου 2016. Πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως T-585/16 και ανατέθηκε στο δεύτερο τμήμα.
- 13 Δεδομένου ότι η έγγραφη διαδικασία περατώθηκε προ της μεταβιβάσεως της παρούσας υποθέσεως στο Γενικό Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο ερώτησε, με επιστολές της Γραμματείας της 9ης Νοεμβρίου 2016, τους διαδίκους σχετικά με τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησεως.
- 14 Οι διάδικοι αγόρευαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 3ης Μαΐου 2017.
- 15 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να κρίνει την προσφυγή της παραδεκτή·
 - να ακυρώσει την απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως και, «στον βαθμό που τούτο παρίσταται αναγκαίο», την απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως·
 - να καταδικάσει την ΕΥΕΔ στα δικαστικά έξοδα.
- 16 Η ΕΥΕΔ ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
 - να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·
 - να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Εισαγωγικές παρατηρήσεις σχετικά με το αντικείμενο της προσφυγής

- 17 Πρέπει να τονιστεί ότι η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως και, «στον βαθμό που τούτο παρίσταται αναγκαίο», κατά της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως.
- 18 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η διοικητική ένσταση και η σιωπηρή ή ρητή απόρριψή της αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας σύνθετης διαδικασίας και συνιστούν απλώς προϋπόθεση για να είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου δικαστή. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφυγή, ακόμη και αν τύποις βάλλει κατά της απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως, έχει ως αποτέλεσμα να τεθεί υπό την κρίση του αρμόδιου δικαστή η βλαπτική πράξη κατά της οποίας υποβλήθηκε η διοικητική ένσταση, εκτός από την περίπτωση που η απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως έχει διαφορετικό περιεχόμενο από αυτό της πράξεως κατά της οποίας υποβλήθηκε η διοικητική αυτή ένσταση. Μια ρητή απόφαση περί απορρίψεως διοικητικής ενστάσεως, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου της, μπορεί να μην έχει χαρακτήρα επιβεβαιωτικό της πράξεως την οποία προσβάλλει ο προσφεύγων. Αυτό συμβαίνει όταν η απόφαση περί απορρίψεως διοικητικής ενστάσεως περιέχει επανεξέταση της καταστάσεως του προσφεύγοντος βάσει νέων νομικών και πραγματικών στοιχείων ή όταν τροποποιεί ή συμπληρώνει την αρχική απόφαση. Στις περιπτώσεις αυτές, η απόρριψη της διοικητικής ενστάσεως συνιστά πράξη υποκείμενη σε δικαστικό έλεγχο, η οποία

λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο κατά την εκτίμηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης πράξεως, και μπορεί μάλιστα να θεωρηθεί βλαπτική πράξη η οποία αντικαθιστά την προσβαλλόμενη πράξη (βλ. απόφαση της 21ης Μαΐου 2014, Μοσονά κατά Επιτροπής, T-347/12 P, EU:T:2014:268, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 19 Εξάλλου, η προσέγγιση αυτή στηρίζεται επίσης στην εκτίμηση κατά την οποία η συμπληρωματική αιτιολογία, κατά το στάδιο της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως, συνάδει προς τον σκοπό του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, δυνάμει του οποίου η απόφαση επί της διοικητικής ενστάσεως είναι και η ίδια αιτιολογημένη. Πράγματι, η διάταξη αυτή συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η αρχή που καλείται να αποφανθεί επί της ενστάσεως δεν δεσμεύεται από μόνη την –ενδεχομένως ανεπαρκή ή ακόμη και ανύπαρκτη στην περίπτωση σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως– αιτιολογία της αποφάσεως που αποτελεί το αντικείμενο της ενστάσεως (βλ. αποφάσεις της 21ης Μαΐου 2014, Μοσονά κατά Επιτροπής, T-347/12 P, EU:T:2014:268, σκέψη 35 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 17ης Ιανουαρίου 2017, LP κατά Ευρωπαϊκή Ένωση, T-719/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:7, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 20 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 3, 8 και 9 ανωτέρω, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως δεν μεταβάλλει ούτε το νόημα ούτε το περιεχόμενο της αποφάσεως περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως. Πράγματι, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως, αφενός, διατηρεί σε ισχύ την άρνηση παροχής αδείας για τη δημοσίευση του επίμαχου κειμένου και, αφετέρου, περιορίζει την απαίτηση της αλλαγής του επίμαχου κειμένου στις δύο παραγράφους που προσδιορίστηκαν με την απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως.
- 21 Εντούτοις, η αιτιολογία που παρατίθεται στην απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως διαφέρει εν μέρει από αυτήν που παρατίθεται στην απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως. Πράγματι, στην απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως, η άρνηση παροχής αδείας για τη δημοσίευση του επίμαχου κειμένου στηρίχθηκε στην παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας», για τον λόγο ότι η προσφεύγουσα απέδιδε ευθέως, και άνευ αποδεικτικών στοιχείων, στην ΕΥΕΔ μια συγκεκριμένη συμπεριφορά αντιβαίνουσα στον ΚΥΚ. Ωστόσο, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στην ύπαρξη πραγματικού κινδύνου σοβαρής ζημίας για τα συμφέροντα της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 17α του ΚΥΚ. Πιο συγκεκριμένα, με την απόφαση αυτή κρίθηκε, πρώτον, ότι η παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας» συνιστούσε, καθ' εαυτήν, πραγματικό κίνδυνο σοβαρής ζημίας για τα συμφέροντα αυτά, δεύτερον, ότι το επίμαχο κείμενο δεν παρέθετε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών αυτών και, τρίτον, ότι οι επίμαχοι παράγραφοι αρνούσαν την ύπαρξη πολιτικής για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως στα όργανα της Ένωσης.
- 22 Έτσι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως περιέχει συμπληρωματική αιτιολογία η οποία διευκρινίζει και αναπτύσσει την αιτιολογία που παρατίθεται στην πράξη κατά της οποίας στρεφόταν αυτή η διοικητική ένσταση, εν προκειμένω στην απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως.
- 23 Δεδομένου ότι η αιτιολογία αυτή διευκρινίζει και συμπληρώνει την αιτιολογία που παρατίθεται στην απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως και δεδομένου του εξελισσόμενου χαρακτήρα της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, για τον έλεγχο της νομιμότητας της αποφάσεως περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη η αιτιολογία της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως.

Επί της ουσίας

- 24 Η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος στηρίζεται στην προσβολή του δικαιώματος στην ελευθερία εκφράσεως. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά την παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας».

25 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να εξετάσει πρώτα τον δεύτερο λόγο.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως ο οποίος αφορά πλάνη κατά την εκτίμηση της παραβάσεως του καθήκοντος πίστεως

- 26 Στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου, η προσφεύγουσα προβάλλει μια πρώτη αιτίαση, κατά την οποία η ΑΔΑ έσφαλε κρίνοντας ότι η πρώτη, η τέταρτη έως και η έβδομη, η δέκατη τρίτη και η δέκατη ένατη παράγραφος του επίμαχου κειμένου αρνούνταν την ύπαρξη πολιτικής της ΕΥΕΔ και της Ένωσης για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, στις παραγράφους αυτές, εξέφρασε απλώς την άποψη ότι, αφενός, η παρενόχληση ήταν ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο και, αφετέρου, ότι η κατάσταση αυτή θα μπορούσε να αμαυρώσει το κύρος της ΕΥΕΔ και, συνακόλουθα, της Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή. Αντιθέτως, στο επίμαχο κείμενο, η προσφεύγουσα δεν υποστήριξε ούτε ότι η παρενόχληση «έθετε σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών» ούτε ότι «κανένα διορθωτικό μέτρο δεν ήταν διαθέσιμο». Εν πάση περιπτώσει, το επίμαχο κείμενο δεν συνιστά «συμπεριφορά που πλήττει την υπόληψη και τον σεβασμό που οφείλεται στο όργανο» κατά την έννοια της εφαρμοστέας νομολογίας.
- 27 Στο πλαίσιο της δεύτερης αιτιάσεως, η προσφεύγουσα τονίζει ότι η ΑΔΑ υπέπεσε σε «πρόδηλη» πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι, στη δεύτερη και την έκτη παράγραφο του επίμαχου κειμένου, αντιμετώπιζε τον εργοδότη της ως εχθρό και επί μακρόν ήταν δύσπιστη απέναντί του. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μολονότι οι επίμαχες παράγραφοι έκαναν λόγο για «πόλεμο», εντούτοις επρόκειτο για «πόλεμο εντός των ευρωπαϊκών οργάνων» και όχι εναντίον αυτών.
- 28 Με την τρίτη αιτίαση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι από την τρίτη και τη δέκατη πέμπτη παράγραφο του επίμαχου κειμένου προέκυπτε ότι «η εξάπλωση της παρενοχλήσεως οδήγησε πολλούς υπάλληλους να λάβουν μακροχρόνια αναρρωτική άδεια ή να δεχθούν τη συνταξιοδότησή τους λόγω αναπηρίας». Συναφώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ουδέποτε παρέθεσε αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τα πρόσωπα τα οποία έλαβαν μακροχρόνια αναρρωτική άδεια ή τα οποία δέχθηκαν τη συνταξιοδότησή τους λόγω αναπηρίας και ότι, κατά συνέπεια, δεν μπορούσε να συναχθεί από το επίμαχο κείμενο ότι ήσαν πολυάριθμα. Περαιτέρω, ακόμη και εάν διατύπωνε την άποψη ότι η παρενόχληση ήταν ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο και ότι πολλοί συνάδελφοι έλαβαν μακροχρόνια αναρρωτική άδεια ή δέχθηκαν τη συνταξιοδότησή τους λόγω αναπηρίας, η ΑΔΑ υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η άποψη αυτή συνιστούσε μια συμπεριφορά πλήττουσα την υπόληψη και τον σεβασμό που οφείλεται στο όργανο.
- 29 Στο πλαίσιο της τέταρτης αιτιάσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία κρίνοντας ότι η δέκατη όγδοη παράγραφος του επίμαχου κειμένου διελάμβανε ότι η ΕΥΕΔ και η Ένωση «δεν έδιδαν το παράδειγμα» με την πολιτική τους για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων παρενοχλήσεως εντός των υπηρεσιών τους. Κατά την προσφεύγουσα, η επίμαχη παράγραφος διελάμβανε μόνον ότι η ΕΥΕΔ όφειλε να είναι υποδειγματική, και όχι ότι δεν ήταν, αλλά απλώς υπέβαλε την ιδέα ότι θα μπορούσε να πράξει περισσότερα.
- 30 Με την πέμπτη αιτίασή της, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι επίμαχες παράγραφοι δεν περιέχουν ύβρεις ούτε εκφράζουν οποιαδήποτε έλλειψη σεβασμού, επιθετικότητα ή κάποια άλλη μορφή κακοπροαίρετης στάσεως και ότι συνιστούσαν απλώς άσκηση της ελευθερίας της εκφράσεως, που περιελάμβανε το δικαίωμα εκφράσεως αποκλίνουσας ή μειοψηφούσας γνώμης έναντι εκείνης που υποστηρίζει το όργανο που την απασχολούσε, ακόμη και εάν οι γνώμες αυτές θα μπορούσαν να θίξουν, να σκανδαλίσουν ή να προκαλέσουν ανησυχία.
- 31 Στο πλαίσιο της έκτης αιτιάσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ υπέπεσε σε «πρόδηλη» πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι οι προαναφερθείσες παράγραφοι αντέβαιναν στο «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας» το οποίο υπείχε ως υπάλληλος έναντι του οργάνου.

- 32 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.
- 33 Εισαγωγικώς, πρέπει να σημειωθεί ότι από τις σκέψεις 3, 4, 8 και 9 ανωτέρω συνάγεται, αφενός, ότι η απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως περιορίστηκε στην επισήμανση ότι δύο παράγραφοι του επίμαχου κειμένου, ήτοι η πέμπτη και η δέκατη όγδοη παράγραφος, αντέβαιναν στο «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας» το οποίο υπείχε η προσφεύγουσα ως υπάλληλος της Ένωσης και, αφετέρου, ότι ο περιορισμός αυτός σε δύο παραγράφους διατηρήθηκε με την απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως.
- 34 Συνεπώς, μολοντί, βεβαίως, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως σχολιάζει και άλλες παραγράφους του επίμαχου κειμένου, εντούτοις τα σχόλια αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν παρά ως «obiter dicta» (παρεμπιπτόντως διατυπωθέντα).
- 35 Συνεπώς, οι αιτιάσεις σχετικά με τις παραγράφους του επίμαχου κειμένου πέραν της πέμπτης και της δέκατης όγδοης παραγράφου προβάλλονται αλυσιτελώς, δεδομένου ότι δεν ασκούν καμία επιρροή επί της νομιμότητας της αποφάσεως περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως.
- 36 Έτσι, επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι η πρώτη αιτίαση είναι εν μέρει αλυσιτελής στον βαθμό που αφορά την πρώτη, την τέταρτη, την έκτη, την έβδομη, τη δέκατη τρίτη και τη δέκατη ένατη παράγραφο του επίμαχου κειμένου και, αφετέρου, ότι η δεύτερη και η τρίτη αιτίαση είναι καθ' ολοκληρίαν αλυσιτελείς.
- 37 Ως εκ τούτου, πρέπει να εξεταστούν μόνον η πρώτη και η τέταρτη έως και η έκτη αιτίαση στον βαθμό που αφορούν τις επίμαχες παραγράφους.
- 38 Με την πρώτη και την τέταρτη αιτίαση η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ εσφαλμένως έκρινε ότι οι επίμαχες παράγραφοι, αφενός, αρνούνταν την ύπαρξη πολιτικής της ΕΥΕΔ και της Ένωσης για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως και, αφετέρου, διελάμβαναν ότι η ΕΥΕΔ και η Ένωση «δεν έδιδαν το παράδειγμα» με την πολιτική τους για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων παρενοχλήσεως εντός των υπηρεσιών τους.
- 39 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί το κείμενο των επίμαχων παραγράφων:

«Το μοντέλο λειτουργίας της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων φαίνεται να συνίσταται, όπως μπόρεσα να διαπιστώσω ιδίοις όμμασι, στο να πεισθεί οποιοσδήποτε έχει ορισμένες απόψεις σχετικά με τον τρόπο διοίκησης των οργάνων ότι ο ενδιαφερόμενος ή η ενδιαφερόμενη θα ήταν καλύτερο να αλλάξουν δουλειά, να πάρουν πρόωρη σύνταξη ή να δεχθούν τη συνταξιοδότησή τους λόγω αναπηρίας. Ασχολήσου με κάτι άλλο. Ξέχνα το. Ιδού ο τρόπος με τον οποίον οι ανώτεροι μπορούν να συνεχίσουν να παρενοχλούν κάποιους υφισταμένους τους και να ευνοούν κάποιους άλλους: ίσως να μην πρόκειται για μια προσχεδιασμένη στρατηγική –πλην όμως έχει συστηματικό χαρακτήρα.

[...]

Η ΕΥΕΔ οφείλει να δώσει το παράδειγμα της εφαρμογής εντός του οργάνου των δικαιωμάτων, της οργανωτικής διαφάνειας και του κράτους δικαίου –ή θα παύσουμε να είμαστε αξιόπιστοι στη διεθνή σκηνή.»

- 40 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι αυτές οι επίμαχες παράγραφοι περιλαμβάνονται σε κείμενο που αφορά το πρόβλημα της παρενοχλήσεως εντός των ευρωπαϊκών οργάνων. Η πέμπτη παράγραφος του επίμαχου κειμένου περιγράφει, ακριβέστερα, το «μοντέλο λειτουργίας της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων» και προσθέτει ότι οι «ανώτεροι μπορούν να συνεχίσουν να παρενοχλούν κάποιους υφισταμένους τους και να ευνοούν κάποιους άλλους» κατά τρόπο «συστηματικό». Έτσι, στο πλαίσιο

αυτό, η εν λόγω δήλωση, ιδίως διά της χρήσεως των λέξεων «μοντέλο λειτουργίας» και «συστηματικό», σημαίνει ότι η παρενόχληση αποτελεί γενικευμένο φαινόμενο εκ μέρους της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων.

- 41 Περαιτέρω, η δέκατη όγδοη παράγραφος του επίμαχου κειμένου διαλαμβάνει ότι η ΕΥΕΔ «οφείλει να δώσει το παράδειγμα της εφαρμογής εντός του οργάνου των δικαιωμάτων, της οργανωτικής διαφάνειας και του κράτους δικαίου». Εντεύθεν συνάγεται ότι η ΕΥΕΔ δεν αποτελεί «παράδειγμα» όσον αφορά την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως. Με άλλα λόγια, το όργανο αυτό δεν δίδει «το παράδειγμα» με την πολιτική του για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων παρενοχλήσεως εντός των υπηρεσιών του.
- 42 Περαιτέρω, η δέκατη όγδοη παράγραφος του επίμαχου κειμένου επαναλαμβάνει την άποψη, η οποία συνάγεται ήδη από την πέμπτη παράγραφο του, ότι δεν υφίσταται αποτελεσματική πολιτική για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως εντός της ΕΥΕΔ και, κατ' επέκταση, εντός των οργάνων της Ένωσης.
- 43 Τα συμπεράσματα αυτά επιβεβαιώνει εξάλλου η ίδια την προσφεύγουσα στο δικόγραφο της προσφυγής. Πράγματι, συνομολογεί, στο σημείο 44 του δικογράφου της προσφυγής, ότι, στο επίμαχο κείμενο, «εξέφρασε την άποψη ότι η παρενόχληση είναι ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο καθώς και την ανησυχία της ότι η κατάσταση αυτή θα μπορούσε να αμαυρώσει το κύρος της ΕΥΕΔ και, κατά συνέπεια, της Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή».
- 44 Επομένως, η ΑΔΑ δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως ως προς την ερμηνεία των επίμαχων παραγράφων.
- 45 Κατά συνέπεια, η πρώτη και η τέταρτη αιτίαση πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες.
- 46 Με την πέμπτη αιτίαση, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι οι επίμαχες παράγραφοι δεν περιέχουν ύβρεις ούτε εκφράζουν οποιαδήποτε έλλειψη σεβασμού, επιθετικότητα ή κάποια άλλη μορφή κακοπροαίρετης στάσεως και ότι συνιστούν απλώς άσκηση της ελευθερίας εκφράσεως.
- 47 Εντούτοις, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 3 και 9 ανωτέρω, η απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως δεν ελήφθη για τον λόγο ότι το επίμαχο κείμενο περιείχε ύβρεις ή εξέφραζε οποιαδήποτε έλλειψη σεβασμού, επιθετικότητα ή κάποια άλλη μορφή κακοπροαίρετης στάσεως. Πράγματι, η αιτιολογία της αποφάσεως περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως αναφέρει ότι οι επίμαχες παράγραφοι αντέβαιναν προς το «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας» το οποίο υπείχε η προσφεύγουσα ως υπάλληλος της Ένωσης έναντι του οργάνου.
- 48 Ως εκ τούτου, στον βαθμό που η ΑΔΑ δεν θεώρησε ότι οι επίμαχες παράγραφοι περιείχαν ύβρεις ή εξέφραζαν οποιαδήποτε έλλειψη σεβασμού, επιθετικότητα ή κάποια άλλη μορφή κακοπροαίρετης στάσεως, η πέμπτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 49 Τέλος, με την έκτη αιτίαση η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΑΔΑ υπέπεσε σε «πρόδηλη» πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι οι επίμαχες παράγραφοι αντέβαιναν στο «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας» το οποίο υπείχε ως υπάλληλος της Ένωσης έναντι του οργάνου.
- 50 Συναφώς πρέπει να υπομνησθούν οι αρχές που απορρέουν από τις διατάξεις που διέπουν τη σχέση μεταξύ της Ένωσης και των υπάλληλων και του λοιπού προσωπικού της.
- 51 Κατ' αρχάς, κατά το άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, ο υπάλληλος οφείλει να ασκεί τα καθήκοντά του και να ρυθμίζει τη συμπεριφορά του λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη τα συμφέροντα της Ένωσης. Η ίδια διάταξη υποχρεώνει τον υπάλληλο να εκτελεί τις εργασίες που του ανατίθενται κατά τρόπο αντικειμενικό και αμερόληπτο, τηρώντας το καθήκον πίστεως που υπέχει έναντι της Ένωσης.

- 52 Εν συνεχεία, κατά το άρθρο 12 του ΚΥΚ, ο υπάλληλος πρέπει να απέχει από κάθε πράξη ή συμπεριφορά που μπορούν να θίξουν την αξιοπρέπεια του λειτουργήματός του.
- 53 Περαιτέρω, κατά το άρθρο 12β, παράγραφος 1, ο υπάλληλος υποχρεούται να ζητήσει προηγουμένως άδεια από την ΑΔΑ για να ασκήσει εξωτερική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.
- 54 Τέλος και προ πάντων, κατά το άρθρο 17α, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ο υπάλληλος έχει το δικαίωμα της ελευθερίας εκφράσεως, τηρουμένων δεόντως των «αρχών πίστης και αμεροληψίας». Το άρθρο αυτό συνιστά, όπως ακριβώς και τα άρθρα 11, 12 και 12β, μία από τις ειδικότερες εκφάνσεις της υποχρεώσεως πίστεως που υπέχει κάθε υπάλληλος. Δυνάμει του καθήκοντος αυτού, ο υπάλληλος υποχρεούται μεταξύ άλλων να απέχει από ενέργειες που πλήττουν την υπόληψη και τον σεβασμό που οφείλεται στο όργανο και στη διοίκησή του (βλ., όσον αφορά το καθήκον πίστεως στο πλαίσιο του άρθρου 17α του ΚΥΚ, απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 55 Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι από τη νομολογία συνάγεται ότι ένας υπάλληλος δεν μπορεί να αθετεί, προφορικώς ή εγγράφως, τις υποχρεώσεις του, όπως αυτές απορρέουν ιδίως από τα άρθρα 11, 12, 12α και 17α του ΚΥΚ, έναντι της Ένωσης την οποία οφείλει να υπηρετεί, διαρρηγνύοντας με τον τρόπο αυτό τη σχέση εμπιστοσύνης που τον συνδέει με αυτήν και καθιστώντας μεταγενέστερα δυσχερέστερη, αν όχι αδύνατη, την από κοινού εκπλήρωση των αποστολών που έχουν ανατεθεί στην Ένωση (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, Connolly κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 47).
- 56 Εξάλλου, πρέπει επίσης να διευκρινισθεί ότι από τις αναφορές μεταξύ άλλων του άρθρου 11, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ στα «καθήκοντά του» και στη «συμπεριφορά του», του άρθρου 12 του ΚΥΚ σε «κάθε μορφή» και του άρθρου 12β σε «εξωτερική δραστηριότητα», συνάγεται ότι η διατήρηση της σχέσεως εμπιστοσύνης δεν επιβάλλεται μόνον κατά την εκτέλεση των ειδικών καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στον υπάλληλο, αλλά εκτείνεται επίσης σε όλη τη σφαίρα των σχέσεων που υφίστανται μεταξύ του υπαλλήλου και της Ένωσης (απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, σκέψη 65· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1991, Williams κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, T-146/89, EU:T:1991:61, σκέψη 72).
- 57 Εισαγωγικώς, πρέπει να τονιστεί ότι η απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι επίμαχες παράγραφοι αντέβαιναν προς το «καθήκον πίστεως και εχεμύθειας». Εντούτοις, από την απόφαση αυτή συνάγεται σαφώς ότι αφορά, στην πραγματικότητα, την παράβαση του καθήκοντος πίστεως και ότι το καθήκον εχεμύθειας απλώς μνημονεύεται χωρίς να ασκεί οποιαδήποτε επιρροή εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, η πλάνη εκτιμήσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα πρέπει να εξεταστεί μόνον υπό το φως του καθήκοντος πίστεως.
- 58 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι επίμαχες παράγραφοι περιέχουν απαξιωτικούς ισχυρισμούς, που θίγουν την τιμή όλων των προσώπων τα οποία κατέχουν μια θέση στην ιεραρχία των ευρωπαϊκών οργάνων. Εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, οι ισχυρισμοί ότι, αφενός, υφίστατο ένα «μοντέλο λειτουργίας των ευρωπαϊκών οργάνων» ή μια «συστηματική πρακτική» που επέτρεπε στους ανωτέρους «να συνεχίσουν να παρενοχλούν κάποιους υφισταμένους τους και να ευνοούν κάποιους άλλους» και ότι, αφετέρου, η ΕΥΕΔ παρέβη το καθήκον της «να δώσει το παράδειγμα της εφαρμογής εντός του οργάνου των δικαιωμάτων, την οργανωτική διαφάνεια και το κράτος δικαίου» δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως απλές αποκλίνουσες ή μειοψηφούσες γνώμες. Οι απόψεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως δυνάμενες, καθ' εαυτές, να θίξουν την υπόληψη όλων των προσώπων που κατέχουν μια θέση στη ιεραρχία των ευρωπαϊκών οργάνων και, συνακόλουθα, να θίξει τα ίδια τα όργανα.
- 59 Πράγματι, όπως υποστηρίζει η ΕΥΕΔ, η παρενόχληση συνιστά παράνομη πρακτική, που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη λειτουργία του οργάνου, πολλώ δε μάλλον όταν είναι γενικευμένη, όπως υποστηρίζει το επίμαχο κείμενο. Έτσι, ισχυρισμοί οι οποίοι υποβάλλουν την ιδέα, αφενός, μιας

εντόνως αποδοκιμαστέας συμπεριφοράς εκ μέρους της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων, όπως είναι η παρενόχληση, και, αφετέρου, της μη λήψεως εκ μέρους των οργάνων των ενδεδειγμένων διορθωτικών μέτρων, μπορούν να πλήξουν την εικόνα, την υπόληψη και τον σεβασμό που οφείλεται, εν γένει, σε όλα τα πρόσωπα που κατέχουν ιεραρχική θέση στα όργανα και, κατά συνέπεια, στα ίδια τα όργανα και ειδικότερα στην ΕΥΕΔ. Οι ισχυρισμοί αυτοί συνιστούν επομένως παράβαση του καθήκοντος πίστεως.

- 60 Εντεύθεν συνάγεται ότι ορθώς η ΑΔΑ έκρινε ότι οι ισχυρισμοί που απορρέουν από τις επίμαχες παραγράφους αντέβαιναν στο καθήκον πίστεως που υπείχε η προσφεύγουσα ως υπάλληλος.
- 61 Συνεπώς, αυτή η τελευταία αιτίαση δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 62 Βάσει των ανωτέρω, ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αλυσιτελής και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που στηρίζεται στο δικαίωμα στην ελευθερία εκφράσεως

- 63 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι η ΑΔΑ, παραλείποντας να αποδείξει ότι το επίμαχο κείμενο μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή ζημία στα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης και αρνούμενη να δώσει άδεια για τη δημοσίευση του επίμαχου κειμένου, παρέβη το άρθρο 17α του ΚΥΚ και, επομένως, προσέβαλε την ελευθερία της εκφράσεως που κατοχυρώνουν υπέρ της προσφεύγουσας το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ και το άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
- 64 Συναφώς, η προσφεύγουσα υποδιαίρει τον παρόντα λόγο ακυρώσεως σε τρία σκέλη. Με το πρώτο σκέλος αμφισβητεί ότι η παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας» συνιστά πραγματικό κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας για τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης, με το δεύτερο σκέλος αμφισβητεί την απαίτηση κατά την οποία ο υπάλληλος ο οποίος προτίθεται να δημοσιεύσει άρθρο στον Τύπο πρέπει να διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία τα οποία να τεκμηριώνουν τα όσα υποστηρίζει και με το τρίτο σκέλος αμφισβητεί το επιχείρημα κατά το οποίο οι επίμαχες παράγραφοι αρνούνταν την ύπαρξη πολιτικής για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως στα όργανα της Ένωσης.

– Επί του πρώτου σκέλους με το οποίο αμφισβητείται ότι η παράβαση του καθήκοντος πίστεως συνιστά πραγματικό κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας για τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης

- 65 Εν πρώτοις, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159), επί της οποίας στηρίχθηκε η ΑΔΑ προκειμένου να υποστηρίξει ότι η παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας» συνιστούσε καθ' εαυτήν κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας στο γενικό δημόσιο συμφέρον, δεν μπορεί να αποτελέσει νομολογιακό προηγούμενο για την υπό κρίση υπόθεση. Κατά την προσφεύγουσα, τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων εξεδόθη η απόφαση εκείνη δεν είναι παρεμφερή με αυτά που αποτελούν το αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως, στον βαθμό που η απόφαση εκείνη δεν είχε εκδοθεί στο πλαίσιο αιτήσεως για την παροχή αδειάς δημοσιεύσεως, αλλά στο πλαίσιο της λήξεως συμβάσεως προσλήψεως.
- 66 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί το πρώτο επιχείρημα της προσφεύγουσας.
- 67 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως παραπέμπει στις σκέψεις 62 και 64 της αποφάσεως της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159), προκειμένου να τεκμηριώσει το συμπέρασμα ότι «η παράβαση της υποχρεώσεως πίστεως και εχεμύθειας συνιστούσε καθ' εαυτήν κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας στο γενικό δημόσιο συμφέρον».

- 68 Εντούτοις, η παραπομπή στην απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159), δεν συνιστά την ειδική νομική βάση της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως. Πράγματι, η αιτιολογία της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως στηρίζεται στο συμπέρασμα ότι «η παράβαση της υποχρέωσης πίστεως και εχεμύθειας συνιστούσε καθ' εαυτήν κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας στο γενικό δημόσιο συμφέρον» και όχι στην παραπομπή και μόνον στην απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2013, Gomes Moreira κατά ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159).
- 69 Ως εκ τούτου, η νομιμότητα της αποφάσεως περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως δεν μπορεί να κλονισθεί λόγω ενδεχόμενων σφαλμάτων στις παραπομπές στη νομολογία οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν προς τεκμηρίωση της εν λόγω αποφάσεως.
- 70 Επομένως, αυτό το πρώτο επιχείρημα πρέπει να θεωρηθεί αλυσιτελές.
- 71 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η ΑΔΑ παραπέμπει στον κίνδυνο σοβαρής ζημίας για «το γενικό δημόσιο συμφέρον», ενώ το άρθρο 17α του ΚΥΚ μνημονεύει μόνον τον κίνδυνο ζημίας στα «νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης». Ωστόσο, αυτές οι δύο έννοιες δεν ταυτίζονται και η μία δεν μπορεί να χρησιμοποιείται αντί της άλλης.
- 72 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί το δεύτερο επιχείρημα της προσφεύγουσας.
- 73 Συναφώς, αρκεί η παρατήρηση ότι, εν αντιθέσει προς όσα διατείνεται η προσφεύγουσα, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως ουδόλως συγχέει τις δύο έννοιες του «γενικού δημόσιου συμφέροντος» και των «νομίμων συμφερόντων της Ένωσης». Όπως συνάγεται από το χωρίο που παρατίθεται εν συνεχεία, η απόφαση περί απορρίψεως της διοικητικής ενστάσεως επισημαίνει μόνον ότι η προστασία των «συμφερόντων της Ένωσης» συνιστά, μεταξύ άλλων, σκοπό «γενικού συμφέροντος»:
- «Όπως το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να κρίνει, το άρθρο 17α του ΚΥΚ εκφράζει την ιδέα της πάγιας ανάγκης για ορθή εξισορρόπηση μεταξύ της διασφάλισης της ασκήσεως ενός θεμελιώδους δικαιώματος, όπως είναι η ελευθερία της εκφράσεως, και της προστασίας ενός θεμιτού σκοπού γενικού συμφέροντος, όπως είναι ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής ζημίας των συμφερόντων της Ένωσης συνεπεία της δημοσιεύσεως του κειμένου (αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Επιτροπή κατά Cwik, C-340/00 P, EU:C:2001:701, σκέψη 19, και της 14ης Ιουλίου 2000, Cwik κατά Επιτροπής, T-82/99, EU:T:2000:193, σκέψη 52).»
- 74 Συνεπώς, το δεύτερο αυτό επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.
- 75 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι από τη νομολογία δεν μπορεί να συναχθεί το τεκμήριο που επικαλείται η ΑΔΑ, κατά το οποίο η παράβαση του «καθήκοντος πίστεως και εχεμύθειας» συνιστά καθ' εαυτήν κίνδυνο σοβαρής ζημίας των νομίμων συμφερόντων της Ένωσης. Κατά την προσφεύγουσα, ακόμη και αν γινόταν δεκτό, καθ' υπόθεση, ότι προκύπτει μια τέτοια παράβαση από το επίμαχο κείμενο, τούτο δεν θα δικαιολογούσε αυτομάτως το συμπέρασμα ότι η δημοσίευση του επίμαχου κειμένου συνιστούσε πραγματικό κίνδυνο σοβαρής ζημίας των συμφερόντων της Ένωσης.
- 76 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί το τρίτο επιχείρημα της προσφεύγουσας.
- 77 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό της Ένωσης απολαύουν του δικαιώματος της ελευθερίας εκφράσεως, συμπεριλαμβανομένων των τομέων που εμπίπτουν στη δραστηριότητα των οργάνων της Ένωσης. Η ως άνω ελευθερία περιλαμβάνει και την προφορική ή γραπτή έκφραση αποκλίνουσας ή μειοψηφούσας γνώμης έναντι εκείνης που υποστηρίζει το όργανο που τους απασχολεί (βλ. απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, Connolly κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 43 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 78 Εντούτοις, κατά εξίσου πάγια νομολογία, η ελευθερία εκφράσεως μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο των περιορισμών του άρθρου 10, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με το οποίο η άσκηση της ως άνω ελευθερίας, συνεπαγόμενη καθήκοντα και ευθύνες, δύναται να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, που προβλέπονται από τον νόμο και αποτελούν αναγκαία μέτρα σε μια δημοκρατική κοινωνία (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2012, *Strack* κατά Επιτροπής, T-199/11 P, EU:T:2012:691, σκέψη 137 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 79 Ειδικότερα, είναι θεμιτό οι υπάλληλοι να υπέχουν, λόγω του καθεστώτος που τους διέπει, υποχρεώσεις όπως αυτές των άρθρων 11, 12 και 17α του ΚΥΚ. Οι σχετικές υποχρεώσεις, οι οποίες συνιστούν βεβαίως περιορισμούς στην άσκηση της ελευθερίας εκφράσεως, αποσκοπούν κυρίως στη διαφύλαξη της σχέσεως εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίσταται μεταξύ του οργάνου και των υπαλλήλων και μπορούν, κατ' αρχήν, να δικαιολογούνται από τον θεμιτό σκοπό της προστασίας των δικαιωμάτων των τρίτων κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ (αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 2001, *Connolly* κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 44, και της 13ης Δεκεμβρίου 2012, *Strack* κατά Επιτροπής, T-199/11 P, EU:T:2012:691, σκέψη 138).
- 80 Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι από το άρθρο 17α, παράγραφος 2, του ΚΥΚ συνάγεται ότι ο υπάλληλος δεν πρέπει να δημοσιεύσει ο ίδιος ή να δώσει προς δημοσίευση, μόνος ή σε συνεργασία με άλλους, οποιοδήποτε κείμενο αναφερόμενο στη δραστηριότητα της Ένωσης, χωρίς την άδεια της ΑΔΑ. Ωστόσο, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται τη χορήγηση της σχετικής άδειας παρά μόνον εάν η σκοπούμενη δημοσίευση δύναται «να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο τα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης».
- 81 Προς τούτο, η νομολογία διευκρινίζει ότι το άρθρο 17α, παράγραφος 2, του ΚΥΚ καθιερώνει την αρχή της παροχής αδειάς, και μόνον κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η απόρριψη του σχετικού αιτήματος. Πράγματι, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή επιτρέπει στα θεσμικά όργανα να αρνούνται τη χορήγηση αδειάς δημοσιεύσεως, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα σοβαρής επεμβάσεως στην ελευθερία εκφράσεως η οποία αποτελεί ένα από τα βασικά θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας, πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικώς, οπότε η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται τη χορήγηση της σχετικής άδειας παρά μόνον αν η δημοσίευση είναι ικανή να προκαλέσει σοβαρή ζημία στα συμφέροντα της Ένωσης (βλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, *Επιτροπή* κατά *Cwik*, C-340/00 P, EU:C:2001:701, σκέψεις 17 και 18 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 82 Ένα τέτοιο καθεστώς εκφράζει τη σχέση εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίσταται μεταξύ ενός εργοδότη και του προσωπικού του, ενώ η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού μπορεί να εκτιμηθεί μόνον υπό το πρίσμα του συνόλου των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως και των συνεπειών τους επί της ασκήσεως του δημόσιου λειτουργήματος (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, *Connolly* κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 56).
- 83 Ασκώντας τον έλεγχό του, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να ελέγχει, ενόψει του συνόλου των περιστάσεων της εκάστοτε υποβαλλόμενης ενώπιόν του διαφοράς, αν εξισορροπήθηκε με τον ορθό τρόπο το θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου στην ελευθερία εκφράσεως σε σχέση με το θεμιτό συμφέρον του θεσμικού οργάνου να επαγρυπνεί ώστε οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό του να ενεργούν τηρώντας τα καθήκοντα και τις ευθύνες που συνδέονται με την αποστολή τους (απόφαση της 6ης Μαρτίου 2001, *Connolly* κατά Επιτροπής, C-274/99 P, EU:C:2001:127, σκέψη 48).
- 84 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως ήδη διαπιστώθηκε στις σκέψεις 50 έως 60 ανωτέρω, η ΑΔΑ δεν υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι οι επίμαχες παράγραφοι αντέβαιναν προς το καθήκον πίστεως το οποίο υπείχε η προσφεύγουσα ως υπάλληλος.
- 85 Πράγματι, όπως ήδη καταδείχθηκε στις σκέψεις 39 έως 43 ανωτέρω, από τις επίμαχες παραγράφους συνάγεται, αφενός, ότι υφίστατο ένα γενικευμένο φαινόμενο παρενοχλήσεως εκ μέρους των προσώπων που κατέχουν μια θέση στην ιεραρχία των ευρωπαϊκών οργάνων και, αφετέρου, ότι τα όργανα αυτά δεν εφάρμοζαν μια αποτελεσματική πολιτική για την αντιμετώπιση αυτού του σοβαρού προβλήματος.

- 86 Υπό τις περιστάσεις αυτές, όπως καταδείχθηκε στις σκέψεις 57 έως 60 ανωτέρω, η δημοσίευση από υπάλληλο κειμένου περιλαμβάνοντος παραγράφου όπως οι επίμαχες συνιστά παράβαση του καθήκοντος πίστεως του υπαλλήλου στον βαθμό που η δημοσίευση αυτή θα μπορούσε να πλήξει κατά τρόπο εξόχως αρνητικό την εικόνα και την υπόληψη των προσώπων που κατέχουν κάποια θέση στην ιεραρχία των οργάνων της Ένωσης, καθώς και των οργάνων, εν γένει, και της ΕΥΕΔ, ειδικότερα.
- 87 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 17α, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ο υπάλληλος έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της εκφράσεως, τηρουμένης δεόντως, μεταξύ άλλων, της αρχής της πίστεως (βλ. σκέψη 54 ανωτέρω).
- 88 Περαιτέρω, η προστασία των ευρωπαϊκών οργάνων από ισχυρισμούς οι οποίοι μπορούν να πλήξουν, κατά τρόπο σοβαρό και εξόχως αρνητικό, την εικόνα τους συνιστά, καθ' εαυτήν, σκοπό γενικού συμφέροντος και, πιο συγκεκριμένα, νόμιμο συμφέρον της Ένωσης.
- 89 Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι οι επίμαχες παράγραφοι μπορούν να πλήξουν σοβαρά την εικόνα και την υπόληψη των ευρωπαϊκών οργάνων, η δημοσίευση του επίμαχου κειμένου θα μπορούσε να επιφέρει σοβαρή βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης.
- 90 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να τονιστεί ότι εν προκειμένω εξισορροπήθηκε με τον ορθό τρόπο η διασφάλιση του δικαιώματος στην ελευθερία της εκφράσεως με την προστασία των νομίμων συμφερόντων της Ένωσης. Πράγματι, ο περιορισμός της ελευθερίας της εκφράσεως τον οποίο επιφέρει η απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσίευσως περιοριζόταν σε δύο παραγράφους από τις είκοσι τέσσερις που περιελάμβανε το επίμαχο κείμενο, πράγμα το οποίο άφηνε ευρύ περιθώριο στην προσφεύγουσα να υποβάλει ένα αναθεωρημένο κείμενο.
- 91 Συνεπώς, ορθώς η ΑΔΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δημοσίευση ενός κειμένου που περιελάμβανε παραγράφους όπως οι επίμαχες μπορούσε να επιφέρει σοβαρή βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 17α, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.
- 92 Ως εκ τούτου, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αλυσιτελές και εν μέρει αβάσιμο.

– Επί του δευτέρου σκέλους με το οποίο τίθεται εν αμφιβόλω η απαίτηση κατά την οποία υπάλληλος ο οποίος προτίθεται να προβεί στη δημοσίευση ενός άρθρου πρέπει να τεκμηριώνει με αποδεικτικά στοιχεία τους ισχυρισμούς του

- 93 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, πρώτον, ότι η απαίτηση της ΑΔΑ κατά την οποία υπάλληλος ο οποίος προτίθεται να προβεί στη δημοσίευση ενός άρθρου πρέπει να τεκμηριώνει με αποδεικτικά στοιχεία τους ισχυρισμούς του συνιστά περιορισμό στην άσκηση του δικαιώματος στην ελεύθερη έκφραση, δεύτερον, ότι ο περιορισμός αυτός δεν προβλέπεται από νόμο και, τρίτον, ότι, ακόμη και εάν υφίστατο μια τέτοια διάταξη, η σχετική απαίτηση δεν θα ήταν σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας.
- 94 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας.
- 95 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί, κατ' αρχάς, ότι οι ισχυρισμοί που περιέχονται στις επίμαχες παραγράφους, σε σχέση με ένα δήθεν γενικευμένο φαινόμενο παρενοχλήσεως εκ μέρους της ιεραρχίας των ευρωπαϊκών οργάνων και τη δήθεν ανυπαρξία πολιτικής για την εξάλειψή του, διατυπώνονται κατά τρόπο γενικό και αόριστο, χωρίς να διευκρινίζονται με κάποιο συγκεκριμένο στοιχείο προκειμένου να είναι τεκμηριωμένοι. Εν συνεχεία, πρέπει να τονιστεί ο βαρυσήμαντος χαρακτήρας των ισχυρισμών αυτών, δεδομένου ότι υποβάλλουν την ιδέα της υπάρξεως δήθεν γενικευμένων και εντόνως αποδοκιμαστέων ενεργειών, ενδεχομένως μάλιστα παράνομων, εκ μέρους προσώπων τα

οποία κατέχουν κάποια θέση στην ιεραρχία των οργάνων της Ένωσης. Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι οι ισχυρισμοί αυτοί μπορούσαν να πλήξουν την εικόνα και την υπόληψη των ίδιων των οργάνων και, κατά συνέπεια, να επιφέρουν σοβαρή βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης.

96 Εν προκειμένω, εν αντιθέσει προς όσα διατείνεται η προσφεύγουσα, δεν πρόκειται για την απαίτηση προς τον υπάλληλο που προτίθεται να προβεί σε δημοσίευση «να τεκμηριώνει με αποδεικτικά στοιχεία τους ισχυρισμούς του». Αντιθέτως, πρόκειται για την απαίτηση να είναι τεκμηριωμένοι και ακριβείς οι ισχυρισμοί βάσει των οποίων δύνανται να αποδοθούν ενέργειες εντόνως αποδοκιμαστές, ενδεχομένως μάλιστα παράνομες, σε ένα απροσδιόριστο σύνολο προσώπων εντός της ιεραρχίας των οργάνων.

97 Συνεπώς, αυτό το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

– Επί του τρίτου σκέλους με το οποίο αμφισβητείται το επιχείρημα ότι οι επίμαχες παράγραφοι αρνούνται την ύπαρξη πολιτικής για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως εντός των οργάνων της Ένωσης

98 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το επιχείρημα της ΑΔΑ ότι οι επίμαχες παράγραφοι αρνούνται την ύπαρξη πολιτικής για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως εντός των οργάνων της Ένωσης δεν ερείδεται επί πραγματικής βάσεως. Τονίζει ότι το επίμαχο κείμενο αφορά το πρόβλημα της παρενοχλήσεως εντός των οργάνων της Ένωσης, το οποίο φρονεί ότι είναι πολύ διαδεδομένο, ουδέποτε όμως υποστήριξε ότι δεν υφίστατο πολιτική για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού. Εν πάση περιπτώσει, η ενδεχόμενη άρνηση της υπάρξεως πολιτικής για την καταπολέμηση της παρενοχλήσεως πρέπει να θεωρηθεί απλώς ως αποκλίνουσα ή ως μειωθηφόσα γνώμη, σε σχέση με αυτήν που υποστηρίζει το όργανο και, με τον τρόπο αυτόν, ως μη δυνάμενη να αποτελέσει πραγματικό κίνδυνο προκλήσεως σοβαρής ζημίας στα νόμιμα συμφέροντα της Ένωσης.

99 Η ΕΥΕΔ αμφισβητεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας.

100 Συναφώς, αρκεί να παρατηρηθεί ότι, για τους λόγους που ήδη παρατέθηκαν στις σκέψεις 57 και 59 ανωτέρω, οι επίμαχες παράγραφοι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως απλώς αποκλίνουσες ή μειωθηφόσες γνώμες σε σχέση με αυτές που υποστηρίζει το όργανο, αλλά πρέπει να θεωρηθούν ως δυνάμενες, καθ' εαυτές, να πλήξουν την υπόληψη των εμπλεκόμενων οργάνων.

101 Επομένως, αυτό το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

102 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εν αντιθέσει προς όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ΑΔΑ, λαμβάνοντας την απόφαση περί απορρίψεως του αιτήματος δημοσιεύσεως, δεν παρέβη το άρθρο 17α του ΚΥΚ και, συνακόλουθα, δεν προσέβαλε την ελευθερία εκφράσεως της προσφεύγουσας.

103 Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αλυσιτελής και εν μέρει αβάσιμος και, κατά συνέπεια, να απορριφθεί η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

104 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα.

105 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της ΕΥΕΔ.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Καταδικάζει την Carina Skareby στα δικαστικά έξοδα.**

Prek

Schalin

Costeira

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Σεπτεμβρίου 2017.

(υπογραφές)